

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קו

עין משפט
נר מצוה

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ ק ר צ טו כז כח כט לו לז לו לט

רבינו גרשום

דיקא נמי. דמתרתייהו
אתא מיוסף ויתרו: דכתיב
פרטיאל. מלא שני פורטיאל
דפוטו משמע תרתי מיוסף
ומיתרו. ואית דמפלי מננות
דמשמע תרת: מאי היא
דקאמי ליה לאותו לוי מי
הביאך הלוים ומה אתה:
ערשה ביה ומה לך פה
כלומר כולי האי למה
להו למישאל כחדא סגי
אלא לאו הכי קאמרי ליה
וכו': נישטו. כמו פשוט:
מינה. לאותו לוי: פ"ס'
אלא הואיל דלא האי לירות

אלא אי אבוב דאמיה מיוסף אמה דאמיה מיתרו. וא"ת א"כ היאך פנחס בן טובים טפי מיהונתן שהרי אימיה דאמיה לפנחס מיתרו אמיה כי היכי דאמיה דאבוב דיהונתן מיתרו אמיה וי"ל משום שיהונתן היה מזל האב שהיה אצו בן בת יתרו ופנחס מזל האם: **נשור** נבירהא גרסינן בערוך והוי כמו פשוט כי היאך דחלק

אלא אי אבוב דאמיה מיוסף אמה דאמיה מיתרו אי אבוב דאמיה מיתרו אמיה מיוסף ריקא נמי דכתיב מבנות פורטיאל תרתי שמע מינה אמר רבא הנושא אשה צריך שיבדוק באחיה שנאמר ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון ממשמע שנאמר בת עמינדב איני יודע שאחות נחשון היא מה תלמוד לומר אחות נחשון מכאן שהנושא אשה צריך שיבדוק באחיה תנא רוב בנים דומין לאחי האם וייסורו (שמה ויאמר) מי הביאך הלוים ומה אתה עושה בזה ומה לך פה אמרו לו לאן ממשא קא אתית דכתיב ביה פ"א ל תקרב הלוים לאו ממשא קא אתית דכתיב ביה פ"מה זה בידך לומר ממשא קא אתית דכתיב ביה פ"א לתה פה עמדי תעשה ב"ה כהן לע"ז אמר להן כך מקובלני מבית אבי אבא ל"עולום ישכיר אדם עצמו לע"ז ואל יצטרך לבריות והוא סבר לע"ז ממש ולא היא אלא ע"ז עבודה שורה לו כ"ד אמר ליה רב ר'ב בהנא פ"ג נוש גבולתא בשוקא ושקול אגרא ולא תימא גברא רבא אנא וזילא בי מילתא כיון שראא דוד שממון חביב עליו ביותר מינהו על האוצרות שנאמר ושבואל בן גרשם בן מנשה נגיד על האוצרות וכי שבואל שמו והלא יהונתן שמו א"ר יוחנן ששב לאל בכל לבו: והבנים את האב: מוגלן דכתיב איש כי ימות וגו' מעמא דאין לו בן האיש לו בן בן קודם אמר ליה רב פפא לאביו אימא אי איכא בן לירות בן איכא בת תירות בת איכא בן ובת לא האי לירות ולא האי לירות **מאן**

(פסהדרין דף ק:.) לל ננטוש גילדנא מאוניה דלא לזיל משכיה לחבלא פירוש דג שמו גילדנא אל תתחיל לפשטו מאזנו פן ילך העור לאיבוד ואע"ג דהתם גטוש והכא גטוש רוב פעמים מתחלפין האותיות צענין זה כמו (פסחים דף ל:.) אין טשין התנור צלחיה דהוי כמו אין טשין כמו וטח את הבית והתרגום צירושלמי וישווין ית צילח (ויקרא יד:.) ו"ל תימא בהנא אנא. מפר"ס ולא תימא לני רב כהנא שאני חשוז ולא מפני שהיה כהן דלאו כהן הוה כדלמרינן בהרוע (חולין דף ק"ג. וס"ס ד"ה רב) רב כהנא הוה אלל צבייל אשאנו רב צ"ל עוברין (פסחים דף מט. וס"ס) אמר רב כהנא אי ללו דנטיבי כהנתא לל גלאי אמרו לו תלמידיו והא לנמקס תורה גלית אמר להו לל גלאי דגלוו אינשי שגלה ע"י דשמטיה לקועיה דההוא גברא וכן מפר"ס היאך דערכי פסחים (דף ק"ג. וס"ס) לל תדור צמתא דרישא אסי כלומר שאחה צעמקן תהיה ראש ששמך רב אסי שלא תמצטל מממת כרכי צבור ולא כמו שפירש רבינו שמואל דרישא אסי רופא ב: **ושבואל** בן גרשם בן משה. על שם מנשה שהרי כבר שב בכל לבו ויש דגרא בן מנשה וטעמא לפי שמוז לקלקולו כדפ"ה: **מעמא** דאין לו בן האיש לו בן [בן] קודם. נראה לרשב"א דכל הסוגיא אליבא דמ"ד שלא כסדרן כתיבי מדפריך רב פפא בתי הכי (ולמ"ד כסדרן כתיבי ואימא אי

אלא אי אבוב דאמיה מיוסף אמה דאמיה מיתרו אי אבוב דאמיה מיתרו אמיה מיוסף ריקא נמי דכתיב מבנות פורטיאל תרתי שמע מינה אמר רבא הנושא אשה צריך שיבדוק באחיה שנאמר ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון ממשמע שנאמר בת עמינדב איני יודע שאחות נחשון היא מה תלמוד לומר אחות נחשון מכאן שהנושא אשה צריך שיבדוק באחיה תנא רוב בנים דומין לאחי האם וייסורו (שמה ויאמר) מי הביאך הלוים ומה אתה עושה בזה ומה לך פה אמרו לו לאן ממשא קא אתית דכתיב ביה פ"א ל תקרב הלוים לאו ממשא קא אתית דכתיב ביה פ"מה זה בידך לומר ממשא קא אתית דכתיב ביה פ"א לתה פה עמדי תעשה ב"ה כהן לע"ז אמר להן כך מקובלני מבית אבי אבא ל"עולום ישכיר אדם עצמו לע"ז ואל יצטרך לבריות והוא סבר לע"ז ממש ולא היא אלא ע"ז עבודה שורה לו כ"ד אמר ליה רב ר'ב בהנא פ"ג נוש גבולתא בשוקא ושקול אגרא ולא תימא גברא רבא אנא וזילא בי מילתא כיון שראא דוד שממון חביב עליו ביותר מינהו על האוצרות שנאמר ושבואל בן גרשם בן מנשה נגיד על האוצרות וכי שבואל שמו והלא יהונתן שמו א"ר יוחנן ששב לאל בכל לבו: והבנים את האב: מוגלן דכתיב איש כי ימות וגו' מעמא דאין לו בן האיש לו בן בן קודם אמר ליה רב פפא לאביו אימא אי איכא בן לירות בן איכא בת תירות בת איכא בן ובת לא האי לירות ולא האי לירות **מאן**

א) [מס' ספרי פ"ג ע"ז ה"י], ב) ו"ל שם ויאמרו לו, ג) מס' ט: (פ"ה, כ"ה), ד) פסחים ק"ג. ע"כ, (ל פ"ג המוס' ז"ל נשרו), ו) וכל הכתובים איהא מש"ה (ל סו"ה), ח) מס' ט: (כ"ה, כ"ה), ט) כנשאחות שלפני אשה וישוין וכן איהא במתורגמני ונע"ק, י) ו"ל ויאמא אי איכא בן למ"ד כסדרן פ"ס',

תורה אור השלם

- 1 ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו לאשה ותלד לו את נחשון ואת אביהוא את אלישבע ואת איתמרי: שמהו רב מילה 2 המה עם בית מילה והמה הכירו את קול העגור הלו ויקטרו עם ויאמרו לו מי הביאך הלוים ומה אתה עושה בזה ומה לך פה: שופטים י"ג 3 ויאמר אל תקרב דעם של נעליך מעל רגליך כי היקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא: שמה ג ה ב 4 ויאמר אליו ה' מה זה בקרך ויאמר משה: שמה ד ב 5 ואתה פה עמדי עמיר ואתה פה יולדך את קל המצוה והמשפטים אשר תלמדם ותשוי בקרין אשר אבני נתן להם לרשתה: דברים ה כ ו שבאל בן גרשום בן מנשה נגיד על האוצרות: דברי הימים א כ ו 7 ואל בן ישראל תדבר לאמור איש כי ימות וכו' אין לו והעברתם את גולתו לבתו: מוסף רש"י פשוט נבילתא. הפט עורה (פסחים ק"ג) פשוט עורה בשכר ורשב"ס שסו.

הגהות הב"ח

- (א) רשב"ס ד"ה וטול וכי בתלמוד חכם ש"ס:
- (ב) ד"ה ה"ג ולא וכו' ואית דגרסי נמי:

מוסף רש"י

פשוט נבילתא. הפט עורה (פסחים ק"ג) פשוט עורה בשכר ורשב"ס שסו.

מוסף תוספות

א. דהיינו צפורה אימיה דגרשום. רשב"ס. ב. כי מתוך טרדתו פושע בחוליו. שם. ג. [אבל] אליבא דמ"ד לאו כסדרן כתיבי, כיון שאנו צריכין לשנות סדר המקרא, גם בזה נוכח לשנות דבן ובת יירשו כחדא. ע"ש מ"ק שם מוס' הכל"ש.

למה יש לנו לשנות קראי ממי היכי דכתיבי^א ועוד דקאמר ליה אביו אינטרין קרא לאשמעינן דמאן דלית ליה אלל וכו' ופ"ה ואמאי תבז וכן אין לו והעברתם את נחלתו שפיטא ולשמוק מיניה והכי איצטרי למכתב איש כי ימות וזכר אין לו וגו' ואי אליבא דמ"ד דכסדרן כתיבי היכי נשמק קרא ולא ליכתבו והעברתם את נחלתו לבתו הא אינטרין למידרש במקום בת אמה מעביר נחלה מן האב וליכא למימר דאבי דיין מדללא כתיבי ואיש כי ימות והעברתם את נחלתו לבתו דא"כ מאי פריך ודלמא קמ"ל דבת נמי בת ירושה היא דמ"ד שלא כסדרן כתיבי אמיה דלדידיה לא אינטרין והעברתם ואע"ג דמוקי והעברתם לכדרכי שאין לך מעביר נחלה כו' אין זה צורך שום דרשה ולא אשמעינן שום חידוש אלל דלגבי בת שייך לשון העברה ור"י אומר דאפילו למ"ד דכסדרן כתיבי אמיה ואביו דריש מדללא כתיבי איש כי ימות והעברתם את נחלתו לבנו דהוה מאי למידרש במקום בן אמה מעביר נחלה מן האב כו' והוה ידעינן דבן ובת שוין הואיל ומזניו במקום אחר שהיא בת ירושה: ודלמא

ומכוערה אלל שאין צ"ל איסור: **נעוש**. הפשט: וטול אגרא. כלומר הפשיטא בשכר בשוק לעין לו ואין כאן חילול השם כלל ולא קרינא ביה ומשניא אבוב מות [משל ח] דדרשינן ליה במסכת שבת (דף ק"ד.) (א) בתלמודי חכמים שיש רבב על בגדו אלל לעשות מלאכה להתפרנס אין כאן גנאי: ה"ג ולא תימא גברא רבא אלא. ואית (ב) דגרסינן נמי ולא תימא כהנא אלא כהן אפי' חשוז וגנאי לי הדבר: והלא **יהונתן שמו**. שלא היה לו לגרשם בנים כי אם זה בצלז כדכתיבי בדברי הימים [א] כגן ובני גרשם שבואל הראש: **שש צלל צלל**. עכשיו שהיה לו ממון הרבה. ואי משום דכתיב [שופטים י] יהונתן בן גרשם בן מנשה הוא ובניו כהנים לצבט הדני עד יום גלות הארץ ואמרינן בסדר עולם עד יום שגלה מטה דן ופסלו של מנשה עמו כן מפורש בפרק בתרא דברכות וירושלמי [ה"ב] מתביין ליה והכתיב עד יום גלות הארץ אמרי כיון שמת דוד עמד שלמה והחליף כל הסנקליטין והחליפו עמיהן חזר לקלקולו הראשון ה"ד [מ"א יג] וצילא אחד זקן יושב צבית אל אמרינן הוא הוא וקצעי התם כהן (ל) ע"ז והארץ ימים אמרי ע"י שהיתה עינו לרה בע"י שלו כילד היה ע"ז במייתי ליה תור או אימר או גדי לע"י והוה א"ל פייסיה עלוי והוא אמר מה מועילה לך לא אכלה ולא שותה לא מטובה ולא מריעה א"ל ומה נעביר א"ל זיל אייתי לי חדא פינך דסלת ועשר ציעין עלוי ואנא פייסי לה עלך וכיון דלול ליה אכיל לון אתה חד בר פתיך ואמר ליה בן אמר ליה אם אינה מועילה כלום מה את עבדי הכא אמר ליה בגין חיי וכיון שעמד דוד כו': והבנים את האב כהנא כדכתיב ורשב"ס שסו.

מאן

מאן